

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția I civilă

Decizia nr. 3411/2018

Ședința publică din data de 4 octombrie 2018

Analizând recursul în condițiile art. 496 C. proc. civ., cu aplicarea dispozițiilor art. 499 C. proc. civ., Înalta Curte reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București, secția a IV-a civilă, la data de 5 ianuarie 2016, reclamantii A. S.A., B. S.A. și C. au chemat în judecată pe pârâții D., E. și F. S.R.L. și au solicitat instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să dispună:

1. obligarea pârâților, în solidar, la plata către fiecare reclamant a sumei de 425.000 euro, fiecare, în echivalent RON, la data plății, cu titlu de prejudicii și daune morale pentru încălcarea dreptului la imagine și viață privată;
2. obligarea pârâților să-și exprime scuze în mod public față de reclamanți, prin publicarea unui articol, pe cheltuiala proprie, pe prima pagină a două ziare de largă circulație și pe site-ul propriu, sub sancțiunea plății de daune cominatorii în valoare de 500 RON pe zi de întârziere, către fiecare reclamant, în sarcina fiecăruia dintre pârâți;
3. obligarea pârâților să înlăture de pe site-ul www.x.ro o serie de articole ce se referă la reclamantul C., publicate la diferite date, sub sancțiunea plății de daune cominatorii în valoare de 500 RON pe zi de întârziere, în sarcina fiecăruia dintre pârâți.

Reclamantii susțin că sunt întrunite cerințele angajării răspunderii civile delictuale ale persoanelor fizice și juridice chemate în judecată deoarece prin campania de presă derulată de pârâți începând cu anul 2013 le-a fost produs un prejudiciu moral ca urmare a încălcării dreptului la imagine și la viața privată, toate articolele menționate în cuprinsul cererii de chemare în judecată cuprinzând informații false care sunt prezentate ca adevăruri incontestabile.

Prin Sentința civilă nr. 1667/20.12.2016, Tribunalul București, secția a IV-a civilă, a respins, ca neîntemeiate, atât acțiunea formulată de reclamant, cât și cererea pârâtului D. de obligare a reclamantilor la plata cheltuielilor de judecată.

Prima instanță a considerat că, prin articolele redactate, pârâtul D., în calitate de jurnalist, a respectat obligația de a informa opinia publică cu privire la subiecte de interes general, iar dreptul la libertatea de exprimare a fost exercitat în limitele impuse de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, așa cum au fost explicitate prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Tribunalul a respins cererea reclamantilor formulată împotriva pârâtului E., constatând că nu sunt îndeplinite condițiile art. 1373 C. civ. În ceea ce privește pretențiile reclamantilor îndreptate împotriva pârâtei F. S.R.L., prima instanță a reținut că această pârâtă a fost chemată în judecată în calitate de deținătoare a platformei www.x.ro, însă fapta sa ilicită nu a fost dovedită, astfel încât, în temeiul art. 1357 C. civ., a respins cererea ca nefondată.

Împotriva sentinței pronunțate de tribunal, reclamantii A. S.A., B. S.A. și C. au declarat apel.

Prin Decizia nr. 1038 A/04.12.2017, Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, a respins ca nefondat apelul.

Curtea de apel a apreciat că prima instanță a pronunțat o soluție legală cât timp a avut în vedere caracterul prioritar al normei comunitare și împrejurarea că toate informațiile aduse la cunoștința publicului au fost deosebit de importante pentru opinia publică, fiind întemeiate pe comunicate de presă din partea autorităților competente, investite cu cercetarea unor aspecte penale.

Împotriva acestei decizii, în termen legal au declarat și motivat recurs reclamantii A. S.A., B. S.A. și C., cererea de recurs fiind întemeiată în drept pe dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ.

Recurenții arată că instanța de apel n-a făcut decât să rețină în mod arbitrar și parțial considerentele deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, formulând prin aceste considerente un răspuns exhaustiv la toate argumentele aduse de reclamant, deși, în jurisprudența sa, instanța europeană a arătat că motivarea unei hotărâri este înțeleasă întotdeauna ca silogism logic de natură a explica inteligibil hotărârea luată. Aceasta nu înseamnă un răspuns exhaustiv la toate

argumentele aduse de parte, ci un răspuns față de argumentele fundamentale, acelea care sunt susceptibile, prin conținutul lor, să influențeze soluția litigiului.

Instanța de apel a interpretat dispozițiile art. 1357 C. civ. fără o directă corelare cu dispozițiile C. proc. civ. în materia probelor. Potrivit regulilor probației, instituite prin art. 249 C. proc. civ., sarcina probei incumbă celui care afirmă ceva, iar nu celui care neagă. Sarcina probei contrare revine, însă, celui care contestă, și anume pârâtului, neputându-se impune reclamantei să facă dovada unui fapt negativ.

În materia răspunderii civile delictuale întemeiate pe ingerințe în viața privată și lezarea demnității persoanelor, art. 1349 C. civ. raportat la art. 71 și urm. C. civ. instituie o prezumție legală absolută în favoarea oricărei persoane asupra dreptului la demnitate, a dreptului la viață privată și a dreptului la propria imagine, iar reclamantului îi revine doar sarcina de a dovedi faptul cunoscut, vecin și conex pe care se întemeiază prezumția. Prin urmare, aprecierea instanței de apel cu privire la sarcina probei vinovăției pârâților este contrară dispozițiilor art. 328 alin. (1) C. proc. civ. potrivit cărora prezumția legală scutește de dovadă pe acela în folosul căruia este stabilită.

Cât privește normele din dreptul intern, instanța de apel s-a limitat doar la a reține toate raționamentele expuse de instanța de fond și la indicarea textelor de lege prevăzute în C. civ. - art. 252, art. 257, art. 75 alin. (1), art. 72 alin. (1) - pentru ca mai apoi să concluzioneze că nu s-a dovedit fapta ilicită a pârâtei.

Astfel, interpretând în mod greșit depozițiile art. 71 - art. 74 C. civ. și ale art. 30 alin. (8) din Constituția României și considerând că nu există nicio imixtiune în viața privată a reclamantilor, că nu le-a fost în niciun fel încălcat dreptul la demnitate sau la propria imagine, ignorând deopotrivă dispozițiile art. (2) și art. (3) din Codului deontologic al jurnalistului, instanța de apel a apreciat că articolele de presă ce fac obiectul acțiunii în răspundere delictuală includ date despre fapte concrete și judecăți de valoare corecte, iar pârâții, cu buna-credință, au urmărit doar să informeze publicul chiar dacă au folosit știri false ori jignitoare.

Totodată, instanța de apel interpretează de o manieră diferită atât dispozițiile art. 14 C. civ. privind buna-credință cât și dispozițiile art. 14 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale ori ale O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, apreciind că ziaristii și-au exercitat drepturile și și-au îndeplinit obligațiile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri, deși aceștia nu au putut dovedi veridicitatea informațiilor prezentate publicului și, mai mult, au folosit cuvinte denigratoare și umilitoare la adresa recurenților.

Buna-credință nu este o prezumție absolută instituită în favoarea jurnaliștilor, iar jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului impune o atență verificare atât a conduitei acestora cât și a conformării informațiilor răspândite către public prin raportare la o bază factuală solidă. Astfel, ziaristii au obligația de a acționa cu bună-credință și de a verifica o declarație, de a se întemeia pe o bază factuală suficient de precisă și fiabilă care să poată fi considerată proporțională cu natura și forța afirmației lor. De asemenea, pentru a se bucura de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ziaristii trebuie să efectueze o verificare corespunzătoare înaintea redactării materialului, trebuie să-și bazeze acuzațiile pe fapte reale, să existe buna-credință a ziaristului și să respecte regulile de etică jurnalistică. Nu în ultimul rând, afirmațiile referitoare la fapte determinate, care sunt susceptibile de a fi probate, făcute în absența oricăror dovezi și care nu sunt susținute chiar de afirmațiile părții vătămate (reclamantul), nu se bucură de protecția art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

S-a procedat la întocmirea raportului asupra admisibilității în principiu a recursului formulat de reclamantii A. S.A., B. S.A. și C. și s-a concluzionat că acesta este admisibil în principiu, în raport de prevederile art. 493 alin. (3) C. proc. civ. Raportul întocmit a fost comunicat părților care nu au formulat puncte de vedere.

Analizând decizia recurată în raport de criticile formulate prin motivele de recurs, Înalta Curte constată că recursul nu este fondat, urmând a fi respins, pentru următoarele considerente:

1. Printr-o primă critică, recurenții arată că decizia instanței de apel nu cuprinde o analiză a argumentelor părților, un raționament juridic care să susțină decizia pronunțată în cauză, ci reprezintă doar o redare a unor hotărâri pronunțate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

Critica nu este fondată.

Contrar celor afirmate de recurenți, instanța de apel nu a reținut în motivarea soluției la care s-a oprit considerentele ale deciziilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, ci a expus propriile argumente în susținerea hotărârii pronunțate.

O critică identică a fost formulată și în cadrul motivelor de apel, iar instanța de apel, analizând această critică prin raportare la hotărârea primei instanțe, a reținut că tribunalul a avut numai ca premisă caracterul prioritar al noimei europene și jurisprudența Curții Europe a Drepturilor Omului. Dincolo de această premisă însă, a analizat în mod explicit fiecare faptă pretins delictuală indicată în cuprinsul cererii de chemare în judecată.

Faptul că instanța de apel și-a însușit, argumentat, motivarea primei instanțe care, la rândul ei, în adoptarea soluției la care s-a oprit a avut în vedere jurisprudența instanței europene, nu poate constitui, așa cum se susține prin motivele de recurs, "doar o redare a unor hotărâri pronunțate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului".

Instanța de apel a exercitat controlul de legalitate cu care a fost investită prin cererea de apel formulată în cauză și a răspuns argumentat criticilor formulate prin motivele de apel, arătând care sunt considerentele pentru care a apreciat că hotărârea primei instanțe este legală. Raportările pe care curtea de apel le-a făcut la hotărârea primei instanțe atunci când a cenzurat dezlegările tribunalului în raport de motivele de apel formulate nu pot fi considerate o nemotivare a propriei decizii, după cum nici însușirea argumentată a raționamentului juridic al primei instanțe de către instanța de control judiciar nu poate fi apreciată ca o lipsă a propriului raționament juridic.

2. Recurenții susțin că instanța de apel a interpretat dispozițiile art. 1357 C. civ. fără a le corela cu dispozițiile procedurale în materia probelor atunci când a reținut că reclamantii nu au demonstrat vinovăția părților. În opinia recurenților, art. 1349 C. civ. raportat la art. 71 și urm. C. civ. instituie o prezumție legală absolută în favoarea oricărei persoane asupra dreptului la demnitate, la viață privată și la propria imagine, astfel încât aprecierea instanței de apel cu privire la sarcina probei vinovăției părților este contrară dispozițiilor art. 328 alin. (1) C. proc. civ. potrivit cărora prezumția legală scutește de dovadă pe acela în folosul căruia este stabilită.

Nici această critică nu este întemeiată.

Art. 1357 C. civ. reglementează condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, iar art. 249 C. proc. civ. instituie regula în materie de probațiune în sensul că stabilește în sarcina celui care face o susținere obligația de a o proba.

Este adevărat că, potrivit art. 328 C. proc. civ., "prezumția legală scutește de dovadă pe acela în folosul căruia e stabilită (...)", însă art. 71 C. civ. nu reglementează o prezumție legală, așa cum se susține prin motivele de recurs. Potrivit art. 327 C. proc. civ., prezumțiile sunt consecințele pe care legea sau judecătorul le trage dintr-un fapt cunoscut spre a stabili un fapt necunoscut, iar art. 71 C. civ. nu reglementează o prezumție legală, ci recunoaște dreptul oricărei persoane la respectarea vieții sale private. Or, nu se poate susține că reglementarea unui drept conține implicit prezumția legală că orice pretinsă atingere adusă aceluși drept constituie o încălcare a sa care, în temeiul acestei prezumții legale implicite, ar exonera persoana care reclamă încălcarea dreptului de sarcina de a o proba. O astfel de interpretare nu ar fi conformă art. 327 C. proc. civ. și ar lipsi de conținut dispozițiile art. 249 C. proc. civ.

Prin urmare, în cazul în care se pretinde, ca în prezentul litigiu, că prin faptele săvârșite cu vinovăție, părții au produs un prejudiciu reclamantilor, sarcina probei în ceea ce privește îndeplinirea condițiilor răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, reglementate de art. 1357 C. civ., revine reclamantilor prin aplicarea regulii generale cuprinse în art. 249 C. proc. civ.

3. Nu este întemeiată nici susținerea recurenților în sensul că instanța de apel s-a limitat la a reține raționamentele expuse de instanța de fond și la indicarea textelor de lege prevăzute în C. civ. - art. 252, art. 257, art. 75 alin. (1), art. 72 alin. (1) - pentru ca mai apoi să concluzioneze că nu s-a dovedit fapta ilicită a părții.

Decizia recurată cuprinde considerentele pentru care instanța de apel a apreciat ca nefondate criticile formulate prin motivele de apel. Analiza efectuată de instanța de apel respectă dispozițiile art. 452 C. civ., curtea de apel dezvoltând în cuprinsul hotărârii pronunțate propriul raționament juridic, în limitele investirii fixate prin motivele de apel.

5. Recurenții afirmă că instanța de apel a interpretat în mod greșit dispozițiile art. 71 - art. 74 C. civ. și ale art. 30 alin. (8) din Constituția României, precum și dispozițiile art. (2) și art. (3) din Codului deontologic al jurnalistului.

Însă, recurenții nu indică care sunt greșelile de natură juridică efectuate de instanța de apel în aplicarea dispozițiilor legale precizate sau în ce a constat interpretarea eronată a respectivelor texte legale. Or, respectarea art. 488 C. proc. civ. impune argumentarea în drept a criticilor de nelegalitate formulate prin cererea de recurs și precizarea eventualelor greșeli săvârșite de instanță în legătură cu dispozițiile legale indicate.

Împrejurarea că, prin interpretarea și aplicarea prevederilor legale menționate, instanța de apel a ajuns la o altă concluzie decât cea dorită de recurenți, nu poate constitui în sine un argument în sensul că respectivele dispoziții legale

au fost greșit aplicate și nu poate suplini motivarea cererii de recurs în acord cu dispozițiile art. 486 alin. (1) C. proc. civ.

6. Recurenții susțin că instanța de apel a interpretat greșit dispozițiile art. 14 C. civ. privind buna-credință, dispozițiile art. 14 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ale O.G. nr. 137/2000 atunci când a concluzionat că pârâții și-au exercitat drepturile și și-au îndeplinit obligațiile cu bună-credință, arătând în continuare care sunt obligațiile pe care ziariștii le au înaintea redactării unui material.

Or, deși art. 14 alin. (2) C. proc. civ. prin instituirea prezumției de bună-credință impune reclamantului obligația de a dovedi reaua-credință, recurenții nu arată prin motivele de recurs în ce au constat erorile instanței de apel în aprecierea relei credințe a intimaților în cauză. Indicarea obligațiilor deontologice ale jurnaliștilor în general, ori a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în materie nu pot suplini obligațiile recurenților de a arăta instanței de recurs, în mod concret, în cauza de față, care sunt împrejurările care dovedeau reaua-credință a intimaților, în ce a constat încălcarea obligațiilor lor reglementate legal și care este eroarea curții de apel în aplicarea normei europene pe care ar fi încălcat-o intimații.

Publicarea articolelor indicate și pretinsul prejudiciu produs nu dovedesc în sine reaua-credință a pârâților și nici încălcarea normelor juridice menționate ori nerespectarea obligațiilor ce le reveneau și, prin urmare, nu scutesc reclamantii de dovedirea pretențiilor formulate, respectiv de formularea motivelor de recurs în acord cu prevederile art. 488 C. proc. civ. raportat la art. 488 pct. 8 C. proc. civ. pe care și-au întemeiat cererea de recurs.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de reclamantii A. S.A., C. și B. S.A. împotriva Deciziei civile nr. 1038 A din data de 4 decembrie 2017 pronunțată de Curtea de Apel București, secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Respinge cererea de acordare a cheltuielilor de judecată formulată de recurenții-reclamanți A. S.A., C. și B. S.A..

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 4 octombrie 2018.

Procesat de GGC - NN